

Børne Blad

Entered at the post-office at Decorah, Iowa, as second class matter.

Nr. 45.

10de november 1900.

26de aarg.

„Bered dig til at møde din Gud.“

Børneblad

udkommer hver søndag og koster 50 cents for aaret, betalt i forstud. I passer til en adresse paa over 5 eksemplarer leveres det for 40 cents, og over 25 eksemplarer for 35 cents. Til Norge koster det 60 cents.

Alt vedkommende reaktioner af bladet sendes til Rev. D. P. Bangsnes, Story City, Iowa.

Penge og bestillinger samt alt, hvad der angaar etspeditioner, sendes direkte til

Lutheran Publishing House, Decorah, Iowa

Bemærkninger til Bibelhistorien, stykke 94.

Jesús paa korset.

"Kristus blev en forbandelse for os, thi der er skrevet: forbandet er hver den, som hænger paa et træ" (Gal. 3, 13).

Golgata, straks udenfor Jerusalems, er det bedst kjendte og for de troende det kjæreste sted paa jorden. Thi der blev vor forligelse med Gud og vor evige frelse fuldbragt.

Derhen blev Jesús ført, saasnart dødsdommen var stadfæstet af Pilatus. Han maatte selv bære sit kors, ligesom Isak maatte bære veben til sin ofring, 1ste Mos. 22, 6: "Se det Guds lam, som bærer verdens skyld" (Joh. 1, 29).

Kvinderne, som fulgte efter, græd. De græd af medlidenskab med ham. Jesús lader dem vide, at de burde græde over sig selv og sine børn. Thi deres skyld var årsag til dette; over dem og deres børn vilde ogsaa straffedommen engang komme, hvis de ikke ombendte sig.

Paa korset lod Pilatus fæste anklagen mod Jesús, for hvilken han var dømt til døden. Jesús af Nazaret, jødernes konge. Dette satte Pilatus der nærmest for at haane jødernes forhåbninger om en konge. Derfor var ikke jøderne tilfreds dermed. Men Pilatus lod det staa som han havde sat det. Det var Guds skjælsel. Thi for jøder og hedninger skulde det staa som et vidnesbyrd, at Jesús den korsfæstede er menneskenes konge, baade jøders og hedningers.

To røvere blev korsfæstede med ham. Dermed opfyldes, hvad der var spaaet ved profeten Esaias (53, 12): han blev regnet blandt overtrædere.

Jesús hængte paa korset fra klokken 9 formiddag til klokken 3 eftermiddag. Evangelisterne fortæller nøje alt, som skede i disse 6 timer. Alt var saare vigtig; i alt opfyldtes skrifterne; alt hørte til Jesu store forløsningsgjerning.

Men vor bibelhistorie holder særlig frem for os Jesu syv ord paa korset. De forklarer alt for os.

Hans første ord var en forbøn for sine mordere: "Fader, forlad dem; thi de ved ikke, hvad de gjør."

Deraf kan vi lære, at frugten af Jesu lidelse er skyndernes forladelse, selv for hans fiender, ja hans mordere. Mange af dem kom vel ogsaa til ombendelse og sit skyndernes forladelse, som vi kan skjønne af Peters pinseprædiken.

Jesu sind mod hans fiender skal ogsaa være hans disciples sind. Stefanus bad for dem, som stenede ham.

Jesu andet ord paa korset var et ord til hans moder og til Johannes. Han viste sønlig lydighed og omhu for sin moder til det sidste. Han havde kjærlig omtanke for sine kjære, ikke bare for deres aandelige, men ogsaa deres legemlige vel.

Ingen troende skal mene, at Jesús ikke beklæmmer sig om deres legemlige og timelige vel. Hans andet ord paa korset viser os det.

Jesu tredje ord blev talt til den ene røver. En af røverne spottede Jesús, ligedan som fienderne, der stod ved korset. Denne røver er et advarende eksempel paa, hvorledes de, som lever et ugudeligt liv, beholder sit ugudelige sind og hjerte ogsaa i døden. Det er meget farligt at opsætte med sin ombendelse til døden. Thi regelen er: som man lever, saa dør man.

I den anden røver har vi dog et trøsteligt eksempel paa, at en ugudelig ved Guds forbarrende naade kan blive frelst selv i dødens stund. Denne røver ombendte sig, mens han hængte paa korset.

Han straffede den første røver for hans spot mod Herren. Han bekjendte sin egen skyld og skuld. Han vidnede om Jesu ufyldelighed. Han vendte sig med troens bøn til den korsfæstede Jesús: "Herre, tænk paa mig, naar du kommer i dit rige!" — Det var en sand, hjertelig ombendelse. Og denne sildige ombendelse forsmær ikke Jesús. Nei, med sin rige, herlige forjættelse løfter han ham ud af døden ind i Guds paradis og siger: "Sandelig, idag skal du være med mig i paradis!" Saa er der frelsens sikre haab ogsaa for den, som først i dødsstunden vender sig med troende bøn til den Herre Jesús.

Fra klokken 12 til 3 var der et tykt mørke over den hele jord. Det var ikke en almindelig solformørkelse. Den finder ikke sted ved fuld-

maane, og det var der paa den tid. Men formørkelsen var en Guds undergjerning.

Hvad denne formørkelse skulde betyde, lærer vi af Jesu 4de ord paa korset: "Min Gud, min Gud, hvi har du forladt mig!" Det var mørkt i Jesu sjæl. Helvedes mørke omgav ham for vore synders skyld.

Derefter sagde han: "Jeg tørster!" De store legemspinsler og sjælevaler fremtalte en brændende tørst. Dette led han, forat ikke vi, som den rige mand, skal tørste i helvede.

De, som hørte dette hans raab, løb til og gav ham eddike at drikke. Da oplystes det ord i den 69de Davids salme, 22de vers: "De gav mig galde at æde, og for min tørst gav de mig eddike at drikke."

Hans 6te ord var et seiersord: "Det er fuldbragt!" Nu havde han lidt nok. Nu var døden som syndens sold betalt. Nu var Guds frelsesraab udført, skrifterne fuldbragte, Gud forligt og menneskene forløste.

Som seierherre over døden udtaler han nu det 7de og sidste ord paa korset: "Fader, i dine hænder befaler jeg min aand!" Dermed døde han. Han gav sit liv hen frivillig og af egen magt. Ingen magt kunde tage det. Han gav det hen til en gjenløsnings betaling for alle.

Det, som stede ved Jesu død i naturen og i templet, var en kraftig prædiken om denne døds betydning. Ved jordstjælvet aabnedes gravene, og mange af de hensovende helliges legemer opstod. Disse gik efter Jesu opstandelse ud af gravene, og med den opstandne gik de ind til sin herlighed. Dødens magt var ved Jesu død brudt. Den kan ikke for stedsse holde de troendes legemer.

Forhængen i templet mellem det hellige og allerhelligste splittedes i to dele fra øverst til nederst. Dermed betegnedes, at ved Jesu død var skillevæggen mellem Gud og menneskene sønderredet; at vi nu har fri adgang til Gud ved troen paa Jesus Kristus.

Om aftenen samme dag blev de korsfæstede legemer nedtagne af korset. Det var efter mose-loven det stede (5te Mos. 21, 22 flg.). Romernes skik var at lade korsfæstede hænge, indtil de blev fortærede af veir og vind og af rovfugle. Men her maatte menneskene handle saaledes som Gud vilde. Derfor blev ligene nedtagne. Derfor stede ogsaa de andre ting, som fortælles; f. eks. at Jesu ben ikke blev knuste.

Derfor blev ogsaa Jesu side gjennemboret, — alt dette var forudsagt ved profeterne om Jesus, og disse ting stede nu forat skrifterne

skulde fuldbringes og forat vi deri skulde have vidnesbyrd om sandheden af Guds ord.

Før vi forlader Jesu kors, vil vi bede:

Skrib dig, Jesus, paa mit hjerte,
o min konge og min Gud!
at ei belhst eller smerte
dig formaar at flette ud.
Denne indskrift paa mig sæt:
Jesus ud af Nazaret,
den korsfæstede, min ære
og min salighed skal være.

Luther skulde engang forklare det Jesu raab fra korset: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig!" Da lukkede han sig inde i sit studerkammer. I tre døgn saa de intet til ham. De hørte ham ikke røre sig og fik ikke et ord til svar, naar de talte paa ham. Man blev hange for, at der var tilstødt ham noget, og lod derfor døren aabne med magt.

Luther sad der i dybe tanker høiet over sin bibel. Han gjentog atter og atter disse ord: "Min Gud, min Gud, hvorfor har du forladt mig!" og grundede derpaa. Man spurgte ham, hvorfor han saadan havde lukket sig inde. "Mener I da, at det er barneverk at skulle forklare, hvordan Gud kunde blive forladt af Gud?" sagde han.

Pille Dot.

Første kapitel.

Gamle Salomons besøgende.

Det var en klar foraarsmorgen, og kirkegaarden i udkanten af byen saa om muligt endnu fredeligere ud end sedvanligt. Duggen laa endnu paa græsset, for flokken var endnu ikke ni. Violerne og snekløtterne paa de smaa hørn's grave pippede frem over jorden og talte om opstandelsen. Rødtjelterne sang sine bedste sange øverst oppe paa de mosgroede gravstene — lykkelige i steds's stilhed. Og solstraaerne var bestjeftegede overalt; de befinnede blomsterne, oplyste dugdraaberne og gav alt et venligt og fornøiet udseende. Nogle af dem fandt endog vei ned i den dybe grab, i hvilken Salomon Whitaker, den gamle graver, arbejdede, og gjorde den lidt mindre uhyggelig og ikke fuldt saa mørk.

En soldats lille andagtskæmpe.

3 livets foraar.

Gamle Whitaker ansaa den imidlertid herten for uhyggelig eller mørk. Han havde været graver næsten i hele sit liv, saa han betragtede det som sit kald at grave grave og ansaa det i det hele taget som en behageligere bestjæftigelse end de fleste af hans naboers.

Det var meget roligt paa kirkegaarden til alle tider, men i særdeleshed tidlig om morgenen; den gamle mand blev derfor ikke lidet forbausset ved at høre en svag stemme tiltale ham fra randen af graven.

"Hvad bestiller du derne, gamle mand?" sagde den spæde stemme.

Graveren saa hurtigt op, og der, høit over ham og tigenbe forsigtigt ned i graven, stod et barn i et rent, hvidt forklæde og med en overflod af mørkebrunt haar hængende ned over hendes skuldre.

"Hvem ialverden er du?" var hans første spørgsmaal.

Hans stemme lød meget hul og frygtindgydende, da den kom nebenfra den dybe grab, og barnet løb bort og forsvandt ligesaa pludseligt, som hun var kommet.

Salomon saa op flere gange senere, idet han kastede op spader fulde af jord; men i nogen tid saa han ikke mere til sin lille besøgende. Hun var imidlertid ikke langt borte, men havde skjult sig bag en høi gravsten, og inden saa minutter tog hun mod til sig og gik frem igjen til randen af graven. Denne gang talte hun ikke, men stod med fingeren i munden og saa unbselig ned paa ham, mens hendes lange, brune haar blæste bildt omkring i vinden.

Salomon syntes, at han aldrig havde seet saa smukt et lidet væsen. Han havde engang haft en liden pige, og skjønt hun var død for mere end tredive aar siden, havde han dog ikke ganske glemt hende.

"Hvad heber du, min kjære lille?" sagde han saa blidt, som hans hæse, gamle stemme vilde lade ham sige det.

"Dot", sagde barnet og nikkede til ham fra randen af graven.

"Det er et meget løierligt navn", sagde gamle Salomon; "jeg kan ikke huske, at jeg nogenstinde har hørt det før."

"Dot er ikke mit virkelige navn; jeg heber Ruth i min faders store bibel, som ligger paa stuebordet."

"Det har ikke noget at gjøre med Dot, saavidt jeg kan se", sagde graveren eftertænkende.

"Nei", sagde hun, idet hun rystede sit lange, brune haar bort fra øinene; "det er, fordi jeg

er en saadan bitte liden ting, at de kalder mig Dot."*

"Na, kommer det deraf?" sagde Salomon; og derpaa henfaldt han i dyb betragtning af navne og tilbagefaldte i sin erindring nogle meget beshnderlige, som han havde læst paa kirkegaardens gamle gravstene.

Naar Salomon henfaldt i sine drømmerier, lagde han sjelden merke til, hvad der foregik rundt ham, og han havde næsten glemt den lille pige, da hun pludselig med lidit frygt som stemme sagde: "Jeg undres, hvad du heber, gamle mand?"

"Salomon", sagde den gamle mand, "hr. Salomon Whitaker, det er mit navn."

"Sig mig da, hr. Salemn, hvad bestiller du derne?"

"Jeg graver en grab", sagde Salomon.

"Hvad skal den være til?" spurgte barnet.

"Na, naturligvis til at begrave folk i", sagde graveren.

Lille Dot gik flere skridt tilbage, da hun hørte dette, som om hun var bange, Salomon skulde have lyst til at begrave hende der. Da han saa op igjen, var kun snippen af hendes hvide forklæde synlig. Men da han rolig blev med sit arbejde og ikke gav agt paa hende, tænkte Dot, hun kunde vove sig berhen igjen, for hun ønskede at spørge den gamle mand om endnu en ting.

"Vær saa snild at sige mig", begyndte hun, "hvem det er, du skal putte ned i det hul der?"

"Det er en mand, som faldt død ned i forrige uge; det var en strævsom mand, det var det", sagde graveren; thi han vilde gjerne sige et godt ord om folk, naar han grov deres grave.

Dot syntes nu tilfredsstillt og fortalte paa sin side den gamle mand, at hun boede i en af de smaa hytter nær kirkegaardspørtene, og at de før havde boet "aldrig saa langt" inde i landet.

Derpaa løb hun bort til den anden del af kirkegaarden, og gamle Salomon fshggede med haanden for øinene for at iagttage hende, til hun var ude affigte.

Andet kapitel.

Dot's tusendfryd.

Dot's moder havde i hele sit liv boet i en affides del af Yorkshire, langt fra kirke eller kapel eller nogen slags skole. Men hendes mand

* Det engelske ord dot betyder: Prit, punkt.

var født og opdragen i en bh, og landlivet behagede ham ikke. Da Dot var fem Aar gammel, vendte han derfor tilbage til sit fødested og leiede en af hytterne tæt ved kirkegaarden, forat hans lille pige endnu kunde have noget grønt græs at løbe omkring paa og kunde se nogle foraarblomster.

Kirkegaarden var et stykke udenfor byen, og Dots moder, som hun havde lært libet selv, ansaa det ikke for nødvendigt, at Dot i hendes spejde alder skulde gaa i skole; saaledes blev den lille pige tilladt at tilbringe sin meste tid paa kirkegaarden, hvormed hun var vel fornøjet. Hun syntes om at løbe rundt gravstenene, at stige over de græsbevoksede gravhøje og at se paa rødkjelkerne, som hoppede fra træ til træ.

Men Dots hndlingssted var ved gamle Salomons side. Hun gik omkring med ham fra den ene del af kirkegaarden til den anden, og han var glad i at føle hendes lille fine haand i sin. Hun havde ogsaa stor interesse for de grave, han gravede. Hun iagttog, hvorledes han danne dem nette og gjorde dem "rene og pene", som hun kaldte det, indtil hun begyndte at indbilde sig, at hun forstod at grave grave næsten ligesaa godt som han. Men hun bragte undertiden den gamle mand i forlegenhed med sine spørgsmaal, for Dot vilde altid have bested paa alt, hvad hun saa.

"Skal du ogsaa gjøre en liden grav til mig, naar jeg dør?" sagde hun en dag til ham.

"Ja", sagde han, "jeg formoder jeg skal det, min lille pige."

Dot obertænkte dette en lang stund.

"Jeg ønsker ikke at lægges ned i en grav", sagde hun; "det ser ikke hggeligt ud."

"Nei", sagde graveren, "du behøver ikke at være bange; du skal ikke komme derned netop nu; du er jo en saadan bitte liden ting!"

"Men naar du dør", sagde Dot, "hvem skal da grave din grav?"

"Jeg ved ikke", sagde Salomon uroligt; "de maa faa en ny graver, formoder jeg."

"Ranste det var bedre, du grov den færdig, naar du har lidt tid til det", sagde Dot.

Men skjønt Salomon var meget glad i at grave andre folks grave — han var bleven saa vant til det, at det var blevet ham næsten en fornøielse —, havde han dog intet ønske om at grave sin egen; han syntes ikke engang om at tænke paa det; men det lod, som om Dot ikke vilde lade ham glemme det.

En anden dag, da han arbejdede i en af sidens del af kirkegaarden, spurgte hun ham:

"Hvorhenne vil de begrave dig, gamle Salomn?"

Og da de stod ved en ny opkastet grav, og Salomon beundrede sit arbejde, sagde hun:

"Jeg haaber, de vil gjøre din grav pen, gamle Salomn."

Men skjønt disse spørgsmaal og bemærninger gjorde gamle Whitaker meget urolig — thi han havde en slags ubehagelig fornemmelse i sit hjerte, naar han tænkte paa den dag, da hans graverarbejde skulde have en ende —, var han dog alligevel meget glad i Dot, og han vilde savne barnet meget, hvis noget havde holdt hende borte fra hans side. Hun havde ogsaa saadan interesse for hans grave og iagttog, hvorledes de blev dybere og dybere, med ligesaa stor fornøielse som han selv. Og hvad enten vi er rige eller fattige, høje eller lave, vinder i almindelighed interesse for vort arbejde vort hjerte. Og om en tid udfandt Dot en maade, hvorpaa hun, som hun syntes, kunde hjælpe ham til at faa hans grave til at se smukke ud.

Han arbejdede en dag paa bunden af en grav, og Dot sad paa græsset i en liden afstand. Han troede, hun var bestjæftiget med sin dukke; thi hun havde ikke talt til ham paa en lang stund, og han blev lidt forstræffet, da han pludselig følte noget falde let paa sit hoved og hørte Dots muntre lille latter fra randen af graven. Hun havde skidt sit forklæde med tusendfryd og kastede dem ned paa ham i den dybe grav.

"Hvorfor ialverden gjør du det?" sagde den gamle mand godmodigt, idet han rystede blomsterne af sit hoved.

"For at faa den til at se smuk ud", sagde Dot; "det vil gjøre den hvid og blød, kan du vide, gamle Salomn."

Salomon underkastede sig meget taalmodigt; og fra den tid samlede altid barnet tusendfryd til at sprede paa bunden af Salomons grave, indtil han begyndte at betragte det som en nødvendig Afslutning paa hans arbejde. Han syntes ofte, at Dot var lig en tusendfryd, saa frisk og lys var hun; han undredes over sig selv, naar han tænkte paa, hvor høit han elskede hende; thi hans egen lille pige havde været død saa mange aar, og det var saa længe siden nu, at han havde gravet sin gamle hustrus grav, at Salomon næsten havde glemt, hvorledes det var at elske. Han havde ikke siden haft nogen, som havde holdt af ham, og han havde ikke holdt af nogen.

Men lille Dot havde uformerket listet sig ind i hans gamle hjerte. (Forts.)

En krigslist.

Børne forstod i sin sidste krig med englænderne mere end engang at benytte sig af stor list og sløhed for at narre sine modstandere.

Saaledes fortælles blandt andet følgende lille træf fra kampene ved Tugela:

En liden boerafdeling stod med sin kanon oppe paa en høide. De kæmpede som sedvanlig meget tappert; men overmagten blev dem for stor, og de saa, at enten maatte de se at komme væk eller som fanger falde i fiendens haand, og de besluttede da at vælge det første. Men nu var ulykken den, at de ikke kunde faa sin kanon med sig; dens hjul var nemlig stude istykker, og der kunde ikke være tale om at faa den af flekken.

Hvad skulde de faa gjøre? Skulde de lade den prægtige kanon efter sig og se den falde i englændernes haand. Det vilde jo være ærgerligt om disse skulde faa sat den istand og ved næste leilighed lade den sende sine kugler ned i boernes rækker.

Men den lille boerafdelings fører var ikke længe raadvild. Han lod sine mænd rulle kanonen ned i en skyttergrav, hvor de derpaa bedækkede den med jord og plantede et trætors ovenpaa. Han haabede, at englænderne ikke vilde forstyrre „den dødes ro.“

Og han havde ikke taget fejl, naar han tænkte saa, det fik han erfare nogle dage senere. Da havde englænderne atter maattet vige tilbage, og den samme boerafdeling besatte paany høiden. Og da fandt de til sin store fornøielse graven pyntet med hvide stene og en krans af marbløster!

Snart var atter kanonen i fuld brug.

Stille stunder i krigen.

(Se de to billeder.)

Begge billeder er scener fra den sidste krig i Sydafrika. Paa det ene ser vi en engelsk soldat tale Guds ord for en liden flok kameleter. Med sit nye testa-

mente i haanden staar han og taler indtrængende til dem. Hver dag kan en kugle bringe dem et dødeligt saar og føre dem over i evigheden. Profetens ord „Bered dig til at møde din Gud“ maa derfor være et raab, som de ikke maa vise fra sig.

Saa, i en saadan stund kan vi nok forstaa, at ordet om dødens og livets alvor kan gribe hjerterne, og af tilhørernes blif synes vi at kunne forstaa, at ordet gjør indtryk.

Paa det andet billede finder vi en soldat henjunktet i stille andagt. Han har netop læst et stykke af sit nye testamente og ligger nu og tænker over, hvad han har læst. I det fjerne fædreland har han hustru og børn. Stal han nogengang faa se dem igjen? Fra dybet af hans sjæl stiger der op til himmelen et raab om, at Herren maa holde sin sterke haand over ham.

Opløsning paa hovedbrud i nr. 43.

Opl. paa billedgaade i nr. 43.

Bliv ei træt i kampen for den gode sag.

Geografisk gaade.

Forbogstaverne i nedenstaaende ord, læste ovenfra nedad, danner navnet paa en by i Norge og endebogstaverne navnet paa en by i Italien.

1. En by i Østerrig.
2. En by i Sydamerika.
3. En elv i Tyskland.
4. En elv i Amerika.
5. En indse i Sverige.
6. En by i Sverige.

Fredrik Sommero.
Surenbalen.